

I Wojna Światowa

Wprowadzenie

Sposób prezentacji tematu w polskich podręcznikach szkolnych

Polskie podręczniki szkolne prezentują zagadnienie pierwszej wojny światowej w dwóch kontekstach. Uczniowie poznają przede wszystkim przyczyny wybuchu tego globalnego konfliktu, zapoznają się z etapami narastania napięcia w stosunkach międzynarodowych na przełomie XIX i XX wieku, jako efektu realizowania przez światowe mocarstwa polityki kolonializmu oraz pogłębiania się w Europie rozbieżności ekonomicznych, ideologicznych i społecznych. Poznają etapy formowania się bloków politycznych Trójprzymierza i Trójporozumienia. Podręczniki szkolne omawiają także zwięźle przebieg wojny, nacisk kładąc na charakter prowadzonych działań zbrojnych oraz konsekwencje, jakie wojna przyniosła dla rozwoju techniki, sytuacji ekonomicznej poszczególnych państw oraz zachodzących w ówczesnych społeczeństwach przemian obyczajowych. Z drugiej strony tematyka przebiegu pierwszej wojny światowej jest w polskich podręcznikach nierozzerwalnie związana z zagadnieniem walki Polaków o niepodległość oraz ich drogi do odbudowy niezależnego państwa w wyniku klęski poniesionej w wojnie przez wszystkich zaborców Polski – Rosję, Austrię i Prusy. Stąd też w kontekście pierwszej wojny światowej w polskich podręcznikach omawiane są dosyć szeroko zagadnienia takie jak: stosunek do sprawy polskiej poszczególnych państw zaborczych, orientacje polityczne uformowane w społeczeństwie polskim do roku 1914 r., wysiłek zbrojny Polaków na frontach wojny, ewolucja sprawy polskiej na arenie międzynarodowej pod wpływem wydarzeń w latach 1914-1918 r. Zatem tematyka wojny jest tu ściśle powiązana z zagadnieniem odzyskania przez Polskę niepodległości, co z polskiej perspektywy jest też najważniejszym skutkiem tego globalnego konfliktu zbrojnego.